

Vanhusneuvoston kokous 9.10.2025

Liitemateriaali

Helsinki

6 Palveluohjauksen kehittäminen hyvinvointia ja terveyttä tukeviin palveluihin Marjut Karlsson ja Tia Luoto

Palveluohjauksen kehittäminen hyvinvointia ja terveyttä tukeviin palveluihin

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialainen palvelukonsepti (RRP, P4, I2 ja I4)

Vanhusneuvoston kokous 9.10.2025

Tia Luoto, projektipäällikkö

Marjut Karlsson, projektiasiantuntija

Helsinki
Helsingfors

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

Esityksen sisältö

1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialaisen palvelukonseptin kehittämisen tausta
2. Palvelukonsepti
3. Hyvinvointia tukevan palveluohjauksen uudet työkalut
4. Kehittämistyötä lukuina
5. Palvelukonseptin käyttöönoton jatkuvuus hankeajan jälkeen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) monialaisen palvelukonseptin kehittämisen tausta

- Helsingissä väestöryhmien välillä on suuria ja melko pysyviä vaikuttavia hyvinvointiin, terveyteen, toimintakykyyn ja elintapoihin liittyviä eroja. Eniten hyte-palveluista hyötyvät eivät löydä niiden pariin. Hyte-palvelukonseptilla vaikutetaan mm. HYTE-barometrissa (2025) tunnistettuihin hyvinvointihaasteisiin.
- Palvelukonseptin mukaisen, monialaisen yhteistyön tavoitteena on vahvistaa ennaltaehkäisevää työtä, lisätä helsinkiläisten hyvinvointia ja terveyttä sekä tuoda kaupungin ja järjestöjen hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut asukkaiden ja ammattilaisten helposti löydettäväksi.
- Palvelukonsepti on kehitetty Helsingin toimintaympäristöön sopivaksi osana kansallista Kestävän kasvun hanketta (2023-2025). Projektin osatoteuttajia ovat Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä Hyte ry.
- Ikääntyneiden palveluista palvelukonseptia pilotoiviksi palveluiksi valittiin Seniori-info ja palvelukeskukset. Palveluohjauksen työkaluja on esitelty tai esitellään syksyn aikana asiakasohjauksen, gerontologisen sosiaalityön ja kotihoidon ammattilaisille sekä kotiutuksen ja kotiin vietävien palvelujen prosessinomistajille.

Yksin kotiin jäänyt ikääntynyt

- Kohderyhmänä ei yksiselitteisesti määritettävissä.
- Keskeisenä hyvinvointia määrittävänä tekijänä on elämämpiiri ja oma kokemus siitä.
- Itselle sopivan toiminnan, palveluiden tai seuran löytäminen koetaan haastavana.
- Ulkomaalaistaustaiset ikääntyneet ilman tukiverkostoa ja palveluita omalla äidinkielellä ovat riskissä jäädä palveluiden ulkopuolelle.

**Useat helsinkiläiset löytävät hyvinvointia
tukevat palvelut ja toiminnan itsenäisesti tai
läheistensä tuella.**

**Moni tarvitsee kuitenkin neuvontaa ja
palveluohjausta löytääkseen juuri itselleen
sopivan palvelun.**

Hyte-palvelukonsepti

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialainen palvelukonsepti kuvaa keskeisiä tapoja ja toimijoita, joiden avulla entistä useampi helsinkiläinen voi löytää itselleen soveltuvia palveluja ja toimintaa hyvinvointinsa tueksi.

Kuvitukset: Lille Santanen

Monialaisen hyte-palveluohjauksen uudet mahdollisuudet ja työkalut

Hyte-palveluohjauksen toimintamalli

havainnollistaa arjen hyvinvoinnin puheeksioton ja monialaisen palveluohjauksen keinoja osana sosiaali- ja terveystyökaluja.

Hyte-palveluohjauksen työpöytä (intra) ja hyte-opintokokonaisuus (Oppiva) (kaupungin työntekijöille)

tarjoavat perus- ja syventävää tietoa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja työkaluista ammattilaisten tekemän neuvontatyön ja palveluohjauksen tueksi.

Kulttuurihyvinvoinnin puheeksioton malli

auttaa avaamaan keskustelua siitä, miten omaa hyvinvointia voi vahvistaa kulttuuritoiminnan, taiteen ja luovuuden avulla.

Hyvinvoiva Helsinki -sivusto (hel.fi) kokoaa maksuttomia ja edullisia hyvinvointia tukevia palveluita ja toimintaa luotettavista tietolähteistä.

Liikkumisen edistämisen mini-interventiomalli

auttaa liikkumisen puheeksi ottamisessa, liikkumismotivaation herättelyssä ja palveluohjauksessa erilaisissa kohtaamisissa

Saavutettavuuden kehä

auttaa arvioimaan toiminnan saavutettavuutta palvelun käyttäjälle, tunnistamaan mahdollisia saavutettavuuden esteitä ja vaikuttamaan niihin.

Hyte-palveluita ja -toimintaa aikuisväestölle

- Kerää yhteen aikuisille suunnatut maksuttomat/kohtuuhintaiset hyte-palvelut ja -toiminnan.
- **Ensimmäinen versio** valmis ja julkaistu suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi 2/2025.
  - hel.fi/hyvinvointi
  - hel.fi/valbefinnande
  - hel.fi/wellbeing
- **Kehitys jatkuu 2025** käyttäjäpalautteen ja tarpeiden pohjalta.

Helsinki

HYVINVOIVA HELSINKI -SIVUSTO

Hyvinvoiva Helsinki

Tältä sivustolta voit löytää Helsingissä aikuisille tarkoitettuja maksuttomia tai edullisia palveluita ja toimintaa, jotka tukevat hyvinvointia. Löydät täältä kaupungin ja järjestöjen tarjoamia palveluita ja tapahtumia.

Tutustu palveluihin ja toimintaan – tule mukaan!

Kuva: Jussi Hellsten

Sivuston teemat:

- Mielen hyvinvointi
- Liikkuminen, ulkoilu ja luonto
- Ravitsemus, uni ja riippuvuuksien hallinta
- Kulttuuri, luovuus ja taide
- Uuden oppiminen
- Kohtaamispaikat ja yhteisöllisyys
- Vapaaehtoistoiminta
- Neuvontaa ja tukea

Vanhustenviikko 2025

- Valtakunnallista vanhustenviikkoa vietetään lokakuussa 6.-12.10.2025.
- Helsingin kaupunki järjestää maksuttomia liikunnallisia tapahtumia pitkin viikkoa.
- Seniori- ja palvelukeskukset tarjoavat yhteisöllisyyttä, vertaistukea ja innostavaa tekemistä ikääntyneille helsinkiläisille ympäri vuoden.
- *Oikealla olevat kuvat on lainattu sotehelsinki instagramtililtä, missä Kampin palvelukeskuksen akvarellikerhon osallistujat kertovat: Mitä on onnellinen vanhuus? Mitä palvelukeskuksen yhteisö merkitsee?*

Millainen on asiakkaasi elämäntilanne? Millaiseen toimintaan asiakkaan on mahdollista sitoutua

Onko toiminnassa mahdollisuus ottaa huomioon erityistarpeita?

Elämäntilanteeseen liittyvät tekijät

Soveltuuko palvelu asiakkaan elämäntilanteeseen?

Onko asiakkaallasi varaa esim. osallistumismaksuun, matkalippuun tai varusteisiin, jota toimintaan osallistuminen edellyttäisi?

Taloudelliset tekijät

Onko palveluun/toimintaan osallistuminen asiakkaalle kohtuuhintaista?

Onko asiakkaallasi liikkumisrajoitteita, jotka vaikeuttavat palveluun pääsyä? Jos palvelu/toiminta sijaitsee asiakkaalle uudessa paikassa, miten hän löytää perille? Osaako asiakkaasi käyttää google-karttaa tai reittiopasta? Tarvitseeko hän tukea palveluun tai toimintaan löytääkseen?

Fyysiset tekijät

Sijaitseeko palvelu paikassa, joka on asiakkaalle esteetön, turvallinen ja kohtuudella saavutettava?

Pystyykö asiakkaasi selaamaan itse palveluihin tai toimintaan liittyviä verkkosivuja tai ilmoittautumaan palveluun?

Viestinnälliset tekijät

Onko palvelusta saatavissa riittävä ja asiakkaalle ymmärrettävää tietoa?

Onko asiakkaasi motivoitunut osallistumaan? Vaikeuttavatko aiemmat kokemukset (esimerkiksi syrjintä, rasismi, häpeä, stigma, vähemmistöstressi, ulkopuolisuuden tunne, luottamuksen puute) tai ajatusmallit toimintaan osallistumista?

Kokemukselliset tekijät

Onko toimintaan mukaan meneminen vaivatonta? Voiko toimintaan ilmoittautua ja toivotetaanko asiakas tervetulleeksi? Kokeeko asiakas olonsa turvalliseksi?

Saavutettavuus

Monet tekijät voivat vaikuttaa palveluiden ja toiminnan saavutettavuuteen...

Kehittämistyötä lukuina*

7289

Etusivukäyntiä Hyvinvoiva Helsinki –sivustolla julkaisun jälkeen.

~11 500

Käyntiä hyte-palveluohjauksen työpöydällä intrassa.

1474

osallistujaa 31:ssä tilaisuudessa ja tapahtumassa Sotepe-toimialalla.

~800

Sotepe-ammattilaista pilotoi hyte-palvelukonseptia ja on kehittänyt osaamistaan koulutuksissa.

4,7/5

koulutusten keskiarvo

Palvelukonseptin käyttöönoton jatkuvuus

- Päätös konseptin omistajuudesta tehty kaupungin operatiivisessa johtoryhmässä toukokuussa 2025
- Hankkeen jatkosuositukset valmisteilla
- Osallistutaan hyvinvointisuunnitelman 2026-2029 valmisteluun
- Tehdään yhteistyötä Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialan strategisen kehittämisen tuen yksikön kanssa, jotta hankkeen tuotokset huomioidaan Sotepen toimintasuunnitelmassa vuodelle 2026

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialaisen palvelukonseptin omistajuus vuoden 2026 alusta eteenpäin

- Kulttuurin ja vapaa-alan toimialan Hyvinvoinnin edistämisen palvelu
  - Konseptin omistajuus ja edistäminen
  - Hyvinvoiva Helsinki -sivusto (hyte-palvelutarjotin)
  - HYTE-palvelu- ja -tapahtumatietojen kokonaisuuden hallinta
  - kaupunkiyhteinen koulutusmateriaali
- Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan Strategisen kehittämisen tuki -yksikkö
  - Hyte-palveluohjauksen työpöytä (Sotepe intra)
  - Koulutusmateriaali
- Kaupunginkanslian strategia- ja viestintäosasto (Hel.fi kehitystiimi)
  - Hyvinvoiva Helsinki -sivuston tekninen ylläpito ja kehitys

Kiitos!

Lisätiedot:

- Tutustu kansallisesti palkittuun toimintamalliin (monialainen asiakas- ja palveluohjaus, Helsingin kaupunki) [Innokylässä!](#)
- Hyvinvoiva Helsinki –sivusto [kaupungin verkkosivuilla](#)
- Hankkeen yhteissähköposti vuoden 2025 loppuun asti: sotepe.hytehanke@hel.fi

Vinkki: Kuuntele Kohtaa-teos, joka tarjoaa näkökulmia hyvinvoinnin edistämiseen. Kohtaa-teos on tehty osana Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialaisen palvelukonseptin kehittämistä.

8 Vanhusneuvoston turvallisemman tilan periaatteet

Turvallisemman tilan periaatteet

- Helsingissä noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita. Turvallisemman tilan periaatteilla ja toimintatavoilla pyritään luomaan psyykkinen ja fyysinen tila, jossa kaikki omalla toiminnallaan rakentavat yhdenvertaista, kunnioittavaa ja avointa ilmapiiriä sekä keskustelua. Periaatteiden mukaan kaikilla on mahdollisuus olla oma itsensä ja tuoda näkemyksiä esiin. Tavoitteena on, että jokainen tuntee olonsa tervetulleeksi. Vastuu turvallisemman toimintaympäristön luomisesta kuuluu kaikille.
- Turvallinen tila luo optimaalisen ympäristön keskustelulle ja oppimiselle. Se tarjoaa työkaluja ja madaltaa kynnystä ottaa puheeksi epämukavia asioita. Se myös madaltaa kynnystä osallistua ja saapua paikalle. Näin ollen turvallinen tila lisää osallisuuden ja turvallisuuden tunnetta.
- Periaatteet ovat yhteinen sitoumus kunnioittavaan kanssakäymiseen
- Neuvostot itse käsittelevät ja sopivat omista turvallisemman tilan periaatteistaan kauden alussa.

Ehdotus turvallisemman tilan periaatteiksi neuvostolle

Kuulluksi, nähdyksi ja ymmärretyksi tuleminen

Kaikki saavat tilaa sanoittaa omat ajatuksensa ja näkökulmansa. Annamme tilaa pohdinnalle. Keskitymme kuuntelemaan ja olemaan läsnä. Rohkaisemme, kannustamme ja kunnioitamme toisiamme. Kaikilla on myös oikeus seurata hiljaa ja vetäytyä keskustelusta.

Rakentava ja lempeä ilmapiiri

Kaikki neuvoston jäsenet ovat tärkeitä riippumatta työtehtävästä ja aiemmasta kokemuksesta. Jokainen osallistuja on yhtä arvokas. Luomme yhdessä hyväksyvää ja avointa ilmapiiriä.

Moninaisuus ja itsemäärittely

Jokainen saa määritellä itsensä. Emme tee oletuksia toistemme identiteetistä tai taustasta. Moninaisuus tarkoittaa meille muun muassa seksuaalisuuden, kehojen, sukupuolen, etnisyyden ja toimintakyvyn moninaisuutta.

Vastuu omasta ja muiden käytöksestä

Jokaisella on oikeus henkiseen ja fyysiseen koskemattomuuteen. Jokaisella meistä on velvollisuus puuttua epäasiallisuuksiin, fyysiseen ja verbaaliseen häirintään ja syrjintään tai kertoa siitä järjestäjille.